

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра зоологии

ХАМРАЕВА
Эрешгул

ОСОБЕННОСТИ БИОЛОГИИ СОРОКИ ОБЫКНОВЕННОЙ
(*PICA PICA*) В МИНСКЕ

Аннотация к дипломной работе

Научный руководитель:
кандидат биологических наук,
доцент
Сахвон Виталий Валерьевич

Допущена к защите
«__» _____ 2023 г.
Зав. кафедрой зоологии

доктор биологических наук,
профессор
_____ С.В. Буга

Минск, 2023

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 39 с., 13 рис., 3 табл., 32 источника.

Ключевые слова: СОРОКА ОБЫКНОВЕННАЯ, ЧИСЛЕННОСТЬ, ГНЕЗДОВАНИЕ, ПТИЦЫ, СИНУРБАНИЗАЦИЯ, МИНСК.

Объект исследования: сорока обыкновенная (*Pica pica*).

Цель: установить особенности пространственного распределения и биологии гнездования сороки в условиях города Минска.

Методы исследования: количественный учет птиц на площадках, сбор данных по особенностям гнездования.

В результате исследований, проведенных в 2021–2022 годах, были собраны и проанализированы данные по биотопической приуроченности, особенностям пространственного распределения, численности и гнездовой биологии сороки в условиях города Минска. Установлено, что сорока является достаточно обычным, местами многочисленным видом птиц в Минске. Плотность гнездования в зависимости от района города варьируется от 2,63 до 14,67 пар/км². Численность сороки увеличивается от современной многоэтажной к индивидуальной и старой малоэтажной застройке. К гнездованию сорока приступает с середины марта, свежие кладки яиц появляются обычно с конца первой декады апреля. Для размещения гнезд сорока использовала 10 видов деревьев, из которых лидирующее положение занимали липа, береза и яблоня. Выбор отдавался средневозрастными деревьями. Средняя высота расположения гнезд определялась видом гнездового дерева и составила $10,97 \pm 4,37$ м, причем абсолютное большинство гнезд было устроено в диапазоне выше 2/3 дерева. Сорока предпочитала устраивать гнезда на вертикальных ветвях деревьев на различном удалении от ствола, причем абсолютное большинство гнезд располагалось среди тонких ветвей в верхней части кроны дерева.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца 39 с., 13 мал., 3 табл., 32 крыніцы.

САРОКА ЗВЫЧАЙНАЯ, КОЛЬКАСЦЬ, ГНЕЗДАВАННЯ, ПТУШКІ, СІНУРБАЊІЗАЦЫЯ, МІНСК.

Аб'ект даследавання: сарока звычайная (*Pica pica*).

Мэта: ўсталяваць асаблівасці прасторавага размеркавання і біялогіі гнездавання сарокі ва ўмовах горада Мінска.

Метады даследавання: колькасны ўлік птушак маршрутным метадам, збор даных па асаблівасцях гнездавання.

У выніку даследаванняў, праведзеных у 2021–2022 гадах, былі сабраны і прааналізаваны дадзеныя па біятапічнай прымеркаванасці, асаблівасцям прасторавага размеркавання, колькасці і гнездавой біялогіі сарокі ва ўмовах горада Мінска. Устаноўлена, што сарока з'яўляецца дастаткова звычайным, месцамі шматлікім відам птушак у Мінску. Шчыльнасць гнездавання ў залежнасці ад раёна горада вар'іруецца ад 2,63 да 14,67 пар/км². Колькасць сарокі павялічваецца ад сучаснай шматпавярховай да індыўідуальнай і старой малапавярховай забудовы. Да гнездавання сарока прыступае з сярэдзіны сакавіка, яйкі з'яўляюцца звычайна ў канцы першай дэкады красавіка. Для размяшчэння гнездаў сарока выкарыстоўвала 10 відаў дрэў, з якіх першае месца займалі ліпа, бяроза і асіна. Выбар паў на дрэвы сярэдняга ўзросту. Сярэдняя вышыня размяшчэння гнёздаў вызначалася выглядам гнездавога дрэва і склала $10,97 \pm 4,37$ м, прычым большая колькасць гнездаў была наладжана ў дыяпазоне вышэй 2/3 дрэва. Сарока пераважна ладзіла гнезды на вертыкальных галінах дрэў на розным выдаленні ад ствала, прычым абсалютная большасць гнёздаў размяшчалася сярод тонкіх галін у верхняй частцы кроны дрэва.

ABSTRACT

Diploma work 39 p., 13 fig., 3 tables, 32 sources.

EURASIAN MAGPIE, NUMBER, NESTING, BIRDS,
SINURBANIZATION, MINSK

Object of research: sylvestris magpie (*Pica pica*).

Aim of work: to establish features of the spatial distribution and biology of nesting magpie in a city of Minsk.

Research methods: quantitative account of birds routing method to collect data on nesting features.

As a result of studies conducted in the years 2021–2022, were collected and analyzed data on biotopical, features of spatial distribution, abundance and breeding biology of magpies in Minsk. It was found that magpie is quite common, numerous species of birds in Minsk. Nesting density depending on the area of the city varies from 2,63 to 14,67 pairs/km². The number of magpies increases from modern multi-storey low-rise buildings and the old to the individual building. By nesting forty begins in mid-March, fresh egg laying usually appear at the end of the first decade of April. To accommodate magpie sockets used 10 species of trees, of which the leading position occupied by linden, birch and aspen . The choice given to middle-aged trees. The average height of nests determined location overlooking the nesting tree and amounted to $10,97 \pm 4,37$ m, with an absolute majority of nests were arranged in the range of 2/3 of the tree above. Magpie preferred to arrange the nest on the vertical branches of trees at different distances from the trunk, and the vast majority of nests were located among the thin branches on top of the tree crown.